

Κ.Βαρώτσος ο ποιητής του γυαλιού, Α.Χατζηγιαννάκη

Κώστας Βαρώτσος, *Δρομέας*, 1988, ύψος 800 εκ, Σίδηρο και γυαλί, Πλατεία Ομονοίας, Αθήνα
Η φωτογραφία από τη διεύθυνση:

<https://glypto.wordpress.com/2007/01/27/varotsos-dromeas/>

Άννα Χατζηγιαννάκη

Κώστας Βαρώτσος: Ο ποιητής του γυαλιού

Το ζήτημα της παρέμβασης στον αστικό δημόσιο χώρο, το αντιμετώπισε για πρώτη φορά ο Βαρώτσος με τον *Δρομέα*, στην πλατεία Ομονοίας στην Αθήνα. Ο ίδιος ο Βαρώτσος σημειώνει για το πώς σκέφτηκε εκείνη την παρέμβαση: «Ένα γλυπτό από σίδηρο και γυαλί. Τρία στοιχεία που πρέπει να λειτουργήσουν μαζί είναι: κίνηση- φως- νερό. Η δράση-κίνηση δεν πρέπει να είναι «ανταγωνιστική» με την πλατεία και τον όγκο της, αλλά πρέπει να είναι κάτι σαν πέρασμα που την τέμνει προσπαθώντας να καταγράψει το ίχνος της κίνησης του δρομέα-περαστικού, ο οποίος φτάνει σ' ένα τέρμα ή ξεκινάει από μια αφετηρία αφήνοντας πίσω του την εφήμερη λάμψη του». Ο *Δρομέας* στήνεται: Η μια γυάλινη πλάκα πάνω στην άλλη, οκτώ μέτρα ύψος. Στα προσχέδια του γλύπτη στο χαρτί είναι μια φιγούρα που τρέχει, κι αυτό αποδίδεται στο γλυπτό, όχι μόνο με την κίνηση του κορμού και των ποδιών, αλλά και με την τοποθέτηση των γυάλινων πλακών που «θολώνουν» το περίγραμμα. Η κίνηση του γλυπτού σημαίνει την κίνηση της ίδιας της Ελλάδας προς τα μπρος, μια σύνθεση από θραύσματα της ιστορίας, σε νέα ταχύτητα. Αποκαλύπτει τη δυνατότητα της απευθείας επικοινωνίας με το πλατύ κοινό. Ο *Δρομέας* παριστάνει ένα πλάσμα πέρα από τάξεις, ιδεολογίες και φύλο ακόμα. Μερικές φορές, δείχνει να είναι πέρα κι από την ανθρώπινη φύση, έτσι όπως θυμίζει χίμαιρα με τα χέρια-φτερά στη γοργή του κίνηση προς τα μπροστά. Μοιάζει περισσότερο με εκτόπλασμα ανθρώπου, παρά με ανθρώπινη φιγούρα, ακόμα και όταν έπειτα από καιρό, θα έχουν καλυφθεί οι διάφανες γυάλινες πλάκες του από το κολλώδες υλικό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Το συγκεκριμένο έργο είχε μελετηθεί για την πλατεία Ομονοίας, για τη δική της ιστορία και ύφος, για τον ειδικό παλμό της. Αμέσως, ταυτίστηκε μαζί της, έγινε «σημάδι του τόπου».

Άννα Χατζηγιαννάκη, *Σύγχρονοι έλληνες εικαστικοί, Τα Νέα*

Αντρέα Μπελίνι

Σύγχρονοι Έλληνες εικαστικοί

“Οι παρεμβάσεις του Βαρώτσου στο περιβάλλον τείνουν να αντιμετωπίσουν τη σχέση ανθρώπου-φύσης όχι με ιστορική, αλλά με πραγματική έννοια, αναζητούν δηλαδή μια πιο ευρεία, ηρωική διάσταση της περιβαλλοντικής παρέμβασης και στοχεύουν στην ενεργοποίηση μιας ποιοτικής συγκίνησης. Η ελάχιστη, συνθετική κομψότητα των έργων του σε φυσικό μέγεθος εκφράζει μια ιδιαίτερη έκφραση της φύσης, δεν είναι μια απλή ιστορία μορφικών επιλογών. Αντικατοπτρίζει τη βούληση ενσωμάτωσης του έργου στο περιβάλλον, μια βούληση αρμονικής συνύπαρξης και όχι αντιπαράθεσης. Υπάρχει μια ιδιαίτερη ελληνική αίσθηση της φύσης που ο Βαρώτσος υποστηρίζει ότι κληρονόμησε: η αίσθηση της αρχιτεκτονικής ισορροπίας, της αρμονίας των μέτρων, της ενσωμάτωσης ενός αντικειμένου και της ίδιας της γλυπτικής στο περιβάλλον”.

Αντρέα Μπελίνι, Σύγχρονοι Έλληνες εικαστικοί, Τα Νέα και [ΕΔΩ](#)

Ασκήσεις

1. Το κείμενο του Μπελίνι είναι μια σύντομη κριτική στο έργο του Βαρώτσου. Συζητήστε τα κύρια σημεία της κριτικής. *Αντικατοπτρίζει τη βούληση ενσωμάτωσης... και όχι αντιπαράθεσης...* Τι σημαίνει κατά τη γνώμη σας αυτό το σχόλιο του κριτικού; 🔍 ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΡΓΟΥ ΤΕΧΝΗΣ
2. Αφού διαβάσετε το κείμενο *Κώστας Βαρώτσος Ο ποιητής του γυαλιού* και τις σκέψεις του καλλιτέχνη στην ιστοσελίδα <http://www.costasvarotsos.gr/cv05f-gr.html>, να περιγράψετε το έργο σε ένα πολυτροπικό κείμενο για την ιστοσελίδα του σχολείου. Μπορείτε, μεταξύ άλλων, να αναφερθείτε στον συμβολισμό του, στην ονομασία του, στα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, για να αποδοθεί η συγκεκριμένη μορφή, και στο αισθητικό αποτέλεσμα, σε συνδυασμό και με τον χώρο, όπου είναι τοποθετημένο το έργο. Σκόπιμο θα ήταν να παρακολουθήσετε στο [βίντεο](#) του Γιώργου Κοντοσφύρη *Δρομέας, Κώστα Βαρώτσου* τη διαδικασία της κατασκευής του γλυπτού από την αρχική σκέψη-μορφή ως το τελικό αποτέλεσμα, καθώς και την τοποθέτησή του σε ένα πολυσύχναστο σημείο της πόλης. 🔍 ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
3. Επισκεφτείτε το μέρος, όπου είναι στημένο το γλυπτό, και παρατηρήστε τη λειτουργία του μέσα στον συγκεκριμένο χώρο. Καταγράψτε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας σε ένα κείμενο με τη μορφή χρονογραφήματος, βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Α΄ λυκείου σ. 279 κ.ε.](#) 🔍 ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ
4. Να επισκεφθείτε την [ιστοσελίδα του Κ. Βαρώτσου](#). Να ερευνησετε και να παρουσιάσετε σε ένα πολυτροπικό κείμενο τη ζωή και το έργο του καλλιτέχνη. 🔍 ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΕΡΓΟ
5. Το γλυπτό του Tony Cragg που εικονίζεται στη φωτογραφία ονομάζεται επίσης *Δρομέας (Runner)*. Ποιες ομοιότητες και ποιες διαφορές παρατηρείτε σε σχέση με το ομότιτλο έργο του Βαρώτσου;

Tony Cragg, *Runner*, 2009, 140 x 130 x 72 cm, Bronze

(Η φωτογραφία από την έκθεση του Tony Cragg στο [Μουσείο Μπενάκη](#), 10 /9 έως 8/11/ 2015)

6. Δοκιμάστε να αποδώσετε εικαστικά (κολάζ, ζωγραφική, γλυπτική κ.ά.) έναν δικό σας «Δρομέα». 🔍 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ